

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІФННІМ
Галина ЛЯХОВИЧ.

« _____ » 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з НІР ЗУНУ
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« _____ » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

“ ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ”

Ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань 07 – Управління та адміністрування
спеціальність – 073 Менеджмент
освітньо-професійна програма -“Менеджмент”

Кафедра міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год)	Самостійна робота студентів (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Дення	3	5	30	30	4	8	78	150	5
Заочна	3	5,6	8	4	-	-	138	150	6

30.08.2024
[Signature]

Івано-Франківськ – ІФННІМ, 2024

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ”

1. Опис дисципліни “ Операційний менеджмент ”

Дисципліна Операційний менеджмент	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: – 5	Галузі знань - 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни Нормативна Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальності - 073 Менеджмент Освітньо-професійна програма «Менеджмент»	Рік підготовки: денна – 3 заочна – 3 Семестр: денна – 3 заочна – 5,6
Кількість змістових модулів – 2	ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: денна – 30 год. заочна – 8 год. Практичні заняття: денна – 30 год. заочна – 4 год.
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: Денна – 78 год. Заочна – 138 год. Тренінг – 8 год. Індивідуальна робота: Денна – 4 год.
Тижневих годин: – 4; з них аудиторних: 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета дисципліни “ Операційний менеджмент” є одержання студентами знань, навичок та вмінь у галузі операційного управління організацією, підприємством та його функціональними підрозділами; опанувати основні теоретичні положення операційного управління організацією, методи та прийоми його застосування у практичній діяльності підприємств (фірм).

Завдання вивчення дисципліни “ Операційний менеджмент ” усвідомити важливість і основні функції операційного менеджменту складової управління підприємством в ринкових умовах; вивчити методи проектування операційних систем, продуктів та послуг у сучасній діяльності підприємства; навчитися формувати операційну стратегію фірми, розробляти виробничі програми; опанувати методи та прийоми системного управління інструментами операційного менеджменту; оволодіти методами та навичками планування, методами організації і контролю операційної діяльності підприємства; вивчити підходи щодо ефективного управління персоналом, який виконує операційні функції.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни “ Операційний менеджмент”

Для освітньої програми «Менеджмент» спеціальності «Менеджмент»:

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного вивчення цієї дисципліни студенти повинні опанувати такі дисципліни: як Теорія організації, Менеджмент, Економіка підприємства, Системи технологій галузей промисловості, а також пов'язана з усіма дисциплінами, які характеризують управління виробничою діяльністю організації.

2.5. Результати навчання

Для освітньої програми «Менеджмент» спеціальності «Менеджмент»:

ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ».

Змістовний модуль 1. Операційний менеджмент та діяльність операційних систем.

Тема 1. Операційний менеджмент та операційна функція

Операційний менеджмент: мета і завдання курсу, предмет та об'єкти дослідження, місце в системі економічних наук. Основні показники операційного менеджменту: раціональність та ефективність. Модель «5 Пі» в операційному менеджменті. Основні функції операційного менеджменту: Методи операційного менеджменту. Матеріальні потоки.

Список рекомендованої літератури: 1; 11; 13; 14; 21.

Тема 2. Операційна стратегія

Стратегічні питання, що вирішуються в операційному менеджменті. Стратегія товару. Стратегія процесу. Стратегія вибору місця розташування. Стратегія розміщення. Стратегія людських ресурсів. Стратегія постачання. Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Фінансова, операційна та маркетингова стратегії підприємства Розробка стратегії процесу. Фундаментальні концепції, що використовуються при розробці операційної стратегії: інтегрована виробнича система (СІМ); загальне управління якістю (ТQM); принцип «точно в термін» (JIT).

Список рекомендованої літератури: 2; 12; 16; 18; 28.

Тема 3. Операційна система

Визначення системи. Будова систем. Ієрархічна будова систем: система-підсистема-елементи. Поняття мета системи. Операційна система. Просторова та часова структура операційної системи. Основні принципи формування операційних систем. Основна мета проектування операційних систем. Класифікація операційних систем. Основні підходи до побудови операційних систем. Складні операційні системи, їх характеристики. Життєвий цикл операційної системи

Список рекомендованої літератури: 3; 15; 19; 22; 29.

Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

Поняття операційної діяльності. Створення корисності як узагальнена мета існування операційної системи. Створення корисності форми; корисності місця; корисності придбання; корисності стану; корисності часу. Основні ресурси як вхідні фактори операційної діяльності. Матеріальні ресурси, нематеріальні ресурси. Відмінність між поняттями «продукція» і «товар». Товари I і II підрозділу. Операційні процеси організації, їх типи та ознаки.

Список рекомендованої літератури: 5; 17; 19; 21; 24.

Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи

Проектування операційної системи. Етапи проектування операційної системи. Проект операційної системи та його розділи. Критерії та фактори проектування операційної системи. Сучасний рівень розвитку операційних

систем. Технології у сфері надання послуг. Просторова організація діяльності. Розміщення обладнання для потокового виробництва. Умови впровадження потокового виробництва. Планування офісу. Робоче місце службовця і спеціаліста. Система «open space».

Список рекомендованої літератури: 6; 8; 13; 19; 25.

Тема 6. Проектування продукту та розробка послуги

Проектування продукту. Послідовність проектування. Стадія вивчення потреб ринку. Стадія складання специфікації. Стадія складання концептуального проекту. Стадія виробництва продукту. Асортимент, номенклатура і структура випуску продукції. Якість та надійність продукту. Шляхи досягнення високої якості продукції. Вартісний аналіз, етапи його здійснення. Вартісний інжиніринг, його особливості. Організація діяльності у сфері послуг. Різкі коливання попиту у сфері послуг. Підхід «офіс-майстерня».

Список рекомендованої літератури: 7; 10; 17; 19; 27.

Змістовний модуль 2. Тактичні рішення в операційному менеджменті

Тема 7. Управління проектами

Поняття проекту. Технічні, бюджетні й часові обмеження проекту. Відмінність між поняттями «проект», «процес» та «програма». Стадії проекту. Ефективна співпраця з людьми, процесами, системами. Цілі і завдання проекту. Розробка і способи представлення проектних робіт. Представлення цілей проекту. Розробка проектного завдання. Методи розробки: розробка «згори донизу», «мозковий штурм». Особливості використання методів розробки структурної схеми. Сіткові графіки. Методи побудови сіткових графіків: метод «події – роботи»; метод «роботи – зв'язки» (метод СПУ/PERT).

Список рекомендованої літератури: 9; 11; 19; 10; 25.

Тема 8. Оперативний менеджмент операційної системи

Система оперативного менеджменту. Зміст оперативного управління виробництвом. Диспетчерські служби та відділи підприємства. Оперативно-виробниче планування. Рівні оперативного планування. Об'ємне, календарне, поточне (оперативне) планування. Виробничо-економічне значення оперативного планування. Диспетчерування та оперативні розпорядження. Системи оперативного управління виробництвом. «Штовхаючі» і «витягуючі» системи. Характеристика системи «Канбан» - «ЛІТ» («Точно-в-термін»), її відмінності від традиційних систем управління виробництвом.

Список рекомендованої літератури: 1; 11; 13; 14; 21.

Тема 9. Управління матеріально-технічним забезпеченням.

Управління ланцюгом поставок і закупівлями. Мета управління ланцюгом поставок. Дилема «виробляти чи купувати». Поняття аутсорсінгу. Закупівлі «Точно-в-термін» (ЛІТ–закупівлі). Особливості та переваги, пов'язані з впровадженням ЛІТ-закупівель. Можливості впровадження ЛІТ-закупівель на українських підприємствах. Електронний обмін даними. Система QR (система швидкого реагування на попит). ECR (система ефективного реагування на запити споживачів). Моделі з фіксованим обсягом. Моделі з фіксованим періодом.

Системи планування матеріальних потреб (MRP-системи), їх характеристики. Структура системи MRP. Сумісність MRP та JIT.

Список рекомендованої літератури: 10; 14; 18; 19; 27.

Тема 10. Робоче середовище та умови праці.

Робоче середовище та умови праці. Умови праці. Поділ робіт за категоріями важкості. Вдосконалення умов праці. Режим роботи. Вимоги до розробки режиму роботи різних категорій працівників. Робочі місця. Класифікація робочих місць за різними ознаками. Внутрішнє і зовнішнє планування робочих місць. Оснащення робочих місць. Обслуговування робочих місць. Атестація робочих місць. Трудовий рух, трудова дія, трудовий прийом. Методи мотивації праці різних категорій персоналу. Норми та нормативи витрат праці. Методи нормування часу. Хронометраж. Фотографія робочого часу. Фотохронометраж.

Список рекомендованої літератури: 6; 9; 13; 19; 29.

Тема 11. Управління якістю та продуктивністю праці.

Поняття якості. Документи, в яких фіксуються вимоги до якості: стандарти, технічні умови, креслення. Планування та організаційне забезпечення якості. Діяльність служб технічного контролю на підприємстві. Міжнародні стандарти якості. Стандарти серії ISO. Організація технічного контролю якості продукції. Загальний менеджмент якості (TQM). Система TQM, її виникнення та основні характеристики. Перспективи і можливості впровадження методів TQM на в українській практиці. Контроль якості. Система контролю. Об'єкти контролю. Класифікація видів контролю якості продукції.

Список рекомендованої літератури: 9; 11; 17; 19; 28.

4. СТРУКТУРА ЗАЛКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ

“ ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ”

(денна форма навчання)

Зміст дисципліни	Кількість годин						
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи	
Змістовий модуль I. Теоретичні та методологічні основи дослідження ринку праці							
Тема 1. Операційний менеджмент та операційна функція	2	2	7	1	1	Поточне опитування, тестування, есе	
Тема 2. Операційна стратегія	2	2	7			Тестування, кейси	
Тема 3. Операційна система	2	2	7			1	Тестування, управлінські ситуації
Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	4	4	7	1	1	Поточне опитування, управлінські ситуації, есе	
Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи	2	2	7			1	Поточне опитування, управлінські ситуації, есе
Тема 6. Проектування продукту та розробка послуги.	4	4	7				
Змістовий модуль II. Соціально-трудова відносина зайнятості							
Тема 7. Управління проектами	2	2	7	1	1	Поточне опитування, тестування	
Тема 8. Оперативний менеджмент операційної системи.	4	4	8			1	Тестування, управлінські ситуації, есе
Тема 9. Управління матеріаль но-технічним забезпеченням	4	4	7			1	Поточне опитування, управлінські ситуації
Тема 10. Робоче середовище та умови праці	2	2	7	1	1	Поточне опитування, управлінські ситуації	
Тема 11. Управління якістю та продуктивністю праці	2	2	7			Поточне опитування, управлінські ситуації	
Разом:	30	30	78	4	8		

(заочна форма навчання)

Зміст дисципліни	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль I. Теоретичні та методологічні основи дослідження ринку праці					
Тема 1. Операційний менеджмент та операційна функція	2	1	12	-	-
Тема 2. Операційна стратегія			12	-	-
Тема 3. Операційна система			14	-	-
Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	2	1	12	-	-
Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи			14	-	-
Тема 6. Проектування продукту та розробка послуги.			12	-	-
Змістовий модуль II. Соціально-трудові відносини зайнятості					
Тема 7. Управління проектами	2	1	12	-	-
Тема 8. Оперативний менеджмент операційної системи.			12	-	-
Тема 9. Управління матеріаль но-технічним забезпеченням			12	-	-
Тема 10. Робоче середовище та умови праці	2	1	14	-	-
Тема 11. Управління якістю та продуктивністю праці			12	-	-
Разом:	8	4	138	-	-

5.Проведення практичних занять

План проведення практичних занять

Практичне заняття № 1 Операційний менеджмент та операційна функція

Мета заняття: сформувати чітке уявлення про операційний менеджмент: мету і завдання курсу, предмет та об'єкти дослідження, місце в системі економічних наук; модель «5 Пі» в операційному менеджменті. Основні функції операційного менеджменту: Методи операційного менеджменту. Матеріальні потоки.

Питання для обговорення:

1. Поняття операційної діяльності.
2. Основні ресурси як вхідні фактори операційної діяльності.
3. Товари (послуги) як результат операційної діяльності.
4. Операційні процеси організації, їх типи та ознаки.
5. Операційний цикл підприємства, його структура та тривалість.

Список рекомендованої літератури: 1; 11; 13; 14; 21.

Практичне заняття № 2 Операційна стратегія

Мета заняття: сформувати чітке уявлення про стратегічні питання, що вирішуються в операційному менеджменті; стратегія товару; стратегія процесу; стратегія вибору місця розташування; фундаментальні концепції, що використовуються при розробці операційної стратегії: інтегрована виробнича система (СІМ); загальне управління якістю (ТQM); принцип «точно в термін» (JIT).

Питання для обговорення:

1. Стратегічні питання, що вирішуються в операційному менеджменті.
2. Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Конкурентоспроможність.
3. Розробка стратегії процесу. Типи процесів.
4. Робочі рамки операційної стратегії у виробництві.
5. Особливості стратегій сервісних процесів.
6. Стратегічне планування.

Список рекомендованої літератури: 2; 12; 16; 18; 28.

Практичне заняття № 3. Операційна система

Мета заняття: вивчити особливості: визначення системи; будови систем; просторову та часову структуру операційної системи; основні принципи формування операційних систем; основні підходи до побудови операційних систем.

Питання для обговорення:

1. Поняття операційної системи.
2. Класифікація операційних систем.
3. Основні підходи до побудови операційних систем.
4. Життєвий цикл та режим функціонування операційної системи.
5. Потужність операційної системи.

6. Методи прогнозування потужності операційної системи.
7. Розміщення операційної системи.

Список рекомендованої літератури: 3; 15; 19; 22; 29.

Практичне заняття № 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

Мета заняття: засвоїти інформацію про поняття операційної діяльності; створення корисності як узагальнена мета існування операційної системи; створення корисності форми; корисності місця; корисності придбання; корисності стану; корисності часу; основні ресурси як вхідні фактори операційної діяльності; матеріальні ресурси, нематеріальні ресурси; відмінність між поняттями «продукція» і «товар».

Питання для обговорення:

1. Поняття операційної діяльності.
2. Основні ресурси як вхідні фактори операційної діяльності.
3. Товари (послуги) як результат операційної діяльності.
4. Операційні процеси організації, їх типи та ознаки.
5. Операційний цикл підприємства, його структура та тривалість.

Список рекомендованої літератури: 5; 17; 19; 21; 24.

Практичне заняття № 5. Управління процесом проектування операційної системи

Мета заняття: з'ясувати особливості проектування операційної системи; етапи проектування операційної системи; проекту операційної системи та його розділи; технології у сфері надання послуг; просторової організації діяльності; розміщення обладнання для потокового виробництва; системи «open space».

Питання для обговорення:

1. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи.
2. Критерії та фактори проектування операційної системи.
3. Сучасний рівень розвитку операційних систем:
4. Просторова організація діяльності. Розміщення та масштаби виробничих потужностей.
5. Розміщення обладнання для поточного виробництва.
6. Розміщення приміщень і обладнання сервісних підрозділів підприємства.
7. Планування офісу.

Список рекомендованої літератури: 6; 8; 13; 19; 25.

Практичне заняття № 6. Проектування продукту та розробка послуги

Мета заняття: з'ясувати особливості проектування продукту; послідовності проектування; асортименту, номенклатури і структури випуску продукції; якості та надійності продукту; шляхів досягнення високої якості продукції; організації діяльності у сфері послуг; підходу «офіс-майстерня».

Питання для обговорення:

1. Проектування продукту.
2. Різноманітність і стандартизація, їх роль у проектуванні продукту.
3. Якість та надійність продукту.

4. Вартісний аналіз та вартісний інжиніринг.
5. Послуга: поняття та основні характеристики.
6. Індустріалізація в розробці послуг.
7. Якість сервісу.

Список рекомендованої літератури: 7; 10; 17; 19; 27.

Змістовний модуль 2. Тактичні рішення в операційному менеджменті **Практичне заняття № 7. Управління проектами**

Мета заняття: вивчити складові поняття проекту; технічні, бюджетні й часові обмеження проекту; відмінності між поняттями «проект», «процес» та «програма»; стадії проекту; розробки і способи представлення проектних робіт; представлення цілей проекту; розробки проектного завдання; особливості використання методів розробки структурної схеми; методів побудови сіткових графіків: метод «події – роботи»; метод «роботи – зв'язки» (метод СПУ/PERT).

Питання для обговорення:

1. Поняття, цілі і завдання проекту. Стадії проекту.
2. Основні проблеми і труднощі, які виникають в управлінні проектами.
3. Цілі і завдання проекту. Розробка і способи представлення проектних робіт.
4. Сіткові графіки.
5. Методи оцінки ресурсів в управлінні проектами.

Список рекомендованої літератури: 9; 11; 19; 10; 25.

Практичне заняття № 8. Оперативний менеджмент операційної системи

Мета заняття: з'ясувати основні аспекти системи оперативного менеджменту; змісту оперативного управління виробництвом; оперативно-виробничого планування; Рівнів оперативного планування; диспетчерування та оперативного розпорядження; системи оперативного управління виробництвом; «Штовхаючі» і «втягуючі» системи; характеристики системи «Канбан» - «ЛІТ» («Точно-в-термін»), її відмінності від традиційних систем управління виробництвом.

Питання для обговорення:

1. Система оперативного менеджменту.
2. Оперативно-виробниче планування.
3. Диспетчерування та оперативні розпорядження.
4. Функціонування диспетчерської служби.
5. Системи оперативного управління виробництвом.

Список рекомендованої літератури: 1; 11; 13; 14; 21.

Практичне заняття № 9. Управління матеріально-технічним забезпеченням.

Мета заняття: з'ясувати основні аспекти управління ланцюгом поставок і закупівлями; метою управління ланцюгом поставок; дилемою «виробляти чи купувати»; поняттям аутсорсінгу; Закупівлі «Точно-в-термін» (ЛІТ–закупівлі); особливості та переваги, пов'язані з впровадженням ЛІТ-закупівель; можливості

впровадження JIT-закупівель на українських підприємствах; системи QR (система швидкого реагування на попит), ECR (система ефективного реагування на запити споживачів); системи планування матеріальних потреб (MRP-системи), їх характеристики; структурою системи MRP. Сумісність MRP та JIT.

Питання для обговорення:

1. Управління ланцюгом поставок і закупівлями.
2. Закупівлі «Точно-в-термін».
3. Потоки електронної інформації в постачанні.
4. Прогнозування попиту. Управління попитом.
5. Планування виробництва. Ієрархічне і сукупне планування виробництва.
6. Системи управління товарно-матеріальними запасами при незалежному попиті.
7. Управління товарно-матеріальними запасами при залежному попиті. MRP-системи.

Список рекомендованої літератури: 10; 14; 18; 19; 27.

Практичне заняття № 10. Робоче середовище та умови праці.

Мета заняття: поглибити сутність поняття робоче середовище та умови праці; умови праці; режим роботи; робочі місця; класифікація робочих місць за різними ознаками; методи мотивації праці різних категорій персоналу; норми та нормативи витрат праці; методи нормування часу; хронометраж; фотографія робочого часу; фотохронометраж.

Питання для обговорення:

1. Робоче середовище та умови праці. Режим роботи.
2. Класифікація робочих місць.
3. Принципи організації праці. Розподіл та кооперація праці.
4. Мотивація праці.
5. Робочі завдання.
6. Основи та методи нормування праці.
7. Хронометраж. Методи нормування часу.

Список рекомендованої літератури: 6; 9; 13; 19; 29.

Практичне заняття № 11. Управління якістю та продуктивністю праці.

Мета заняття: з'ясувати особливості поняття якості; документів, в яких фіксуються вимоги до якості: стандарти, технічні умови, креслення; планування та організаційне забезпечення якості; діяльність служб технічного контролю на підприємстві; стандарти серії ISO; організація технічного контролю якості продукції; система TQM, її виникнення та основні характеристики; система контролю; Об'єкти контролю.

Питання для обговорення:

1. Поняття якості. Показники якості, методи їх оцінки.
2. Планування та організаційне забезпечення якості.
3. Загальний менеджмент якості (TQM).
4. Контроль якості.

5. Продуктивність операційної діяльності, фактори впливу на динаміку продуктивності.
6. Шляхи підвищення продуктивності праці в організації.

Список рекомендованої літератури: 9; 11; 17; 19; 28.

6. Самостійна робота студентів.

Організація самостійної роботи студентів вимагає особливої уваги, тому, що частина питань, кожної теми виноситься на самостійне вивчення студентами. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених кафедрою для вивчення навчальної дисципліни. Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю (питання, тестування) з боку студента. Самостійна робота над засвоєнням дисципліни може виконуватися у читальних залах університету, навчальних кабінетах та комп'ютерних лабораторіях, в домашніх умовах. Кафедра забезпечує консультації з окремих найскладніших тем курсу. Викладачі кафедри здійснюють також поточний і підсумковий контроль та аналізують результати самостійної роботи студента.

Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовується на навчальних заняттях.

Завдання для самостійної роботи з дисципліни «Операційний менеджмент» є формою наскрізних практичних завдань, виконання яких потребує засвоєння змісту конкретних тем з дисципліни та отримання навиків використання набутих знань шляхом проведення певних розрахункових завдань.

Такі завдання з дисципліни виконується самостійно кожним студентом (за обраним типом організації) і охоплює усі основні теми дисципліни. Виконання самостійної є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту. Самостійна робота оцінюється за 100-бальною шкалою і складає 15% підсумкового балу з дисципліни.

Виконання самостійного завдання проводиться під керівництвом викладача в поза аудиторний час за окремим графіком з урахуванням потреб і можливостей студентів і передбачає активну і творчу його діяльність з оволодіння матеріалом та набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю.

Метою самостійної роботи є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань слухачів з дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи. Самостійна робота є завершальною теоретичної та практичної роботи з дисципліни та виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та практичних занять і охоплює зміст навчальної дисципліни загалом.

Варіанти самостійних завдань з дисципліни «Операційний менеджмент»

Самостійна робота з дисципліни «Операційний менеджмент» виконується кожним студентом за конкретно отриманим завданням у вигляді творчої роботи, результатом якої є цілісна, завершена практична робота.

Зміст та структура програми

“НАЗВА ПРОГРАМИ” (вибрати один з трьох запропонованих тем)

1. Визначення цілі програми.
2. Структурний план програми
3. Організаційна структура програми.
4. Календарний план. План-графік виконання робіт .
5. Кошторис програми. Джерела фінансування.
6. Команда та опис ролей .
7. Аналіз ризиків.
8. Система звітності та контролю

Теми індивідуальних завдань

1. Індивідуальне завдання.

Розробити Програму забезпечення якості для підприємства (підприємство обрати довільно)

2. Індивідуальне завдання.

Розробити Програму діяльності гуртка якості для підприємства (підприємство обрати довільно)

3. Індивідуальне завдання.

Розробити загальні заходи щодо підвищення продуктивності функціонування операційної системи підприємства (підприємство обрати довільно).

7. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу

1. **Вступна частина.** Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. **Організаційна частина.** Встановлення правил проведення тренінгового заняття, формування малих робочих груп (3-5 груп), створення робочого настрою у колективі студентів. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами: таблицями, бланками документів, алгоритмами проведення, інструкціями.

3. **Практична частина.** Виконання тренінгових завдань у малих групах з використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. Підведення підсумків. Презентація практичної роботи в малих групах. Обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Удосконалення виробничих процесів (ситуаційна вправа)

Тема «Мікроекономічний аналіз підприємства» (ділова гра)

Мета проведення тренінгу: з'ясувати теоретичні основи мікроекономічного аналізу підприємства, спрогнозувати можливий вплив на розвиток конкретного товарного ринку і надалі врахувати його під час прийнято відповідних управлінських рішень.

Інформаційною базою для виконання завдання є реальні показники діяльності підприємств, статистична інформація з офіційних джерел, експерти: оцінки фахівців, аналітичні матеріали, опубліковані в періодичних бізнес-виданнях, в електронних джерелах, преса, телебачення дослідження, отримані і результати власних спостережень, тощо. Тобто, перелік можливих джерел інформації не обмежується.

Аналіз конкурентного середовища фірми в галузі

ТОВ «Спектр-Агро» є національним дистриб'ютором насіння, засобів захисту рослин, мінеральних та спеціальних добрив, сільськогосподарської техніки та запчастин, співпрацює з відомими виробниками світового рівня засобів захисту рослин. Щодо дистрибуції техніки, компанія має ексклюзивні та довгострокові контракти зі світовими виробниками сільгосптехніки, такими як John Deere.

В Україні конкурентами щодо основної продукції ТОВ «Спектр- Агро» є: ТОВ «Агральп Україна», ТОВ «Сервісагро-Умань», ПП «Бізон-тех 2006», ТОВ «Агрітема», ПАТ «Агрохімцентр», ТОВ «Седна-Агро», ТОВ «Флора», ТОВ «Седна-Агро», ТОВ «Остер».

Основними постачальниками ТОВ «Спектр-Агро» за 2020 рік є: Nufarm BAYER, Піонер насіння Україна, BASF, Syngenta AG, Hardi, Quivogne, Farmet та ін. Це товари закордонного виробництва що є дуже поширені в Європі, та далеко за її кордонами.

Основним видом діяльності підприємства є гуртова торгівля пестицидами та технікою. В Україні останніми роками використовується великий асортимент засобів захисту рослин. Найбільшу частину серед них займають гербіциди (див. рис. 1).

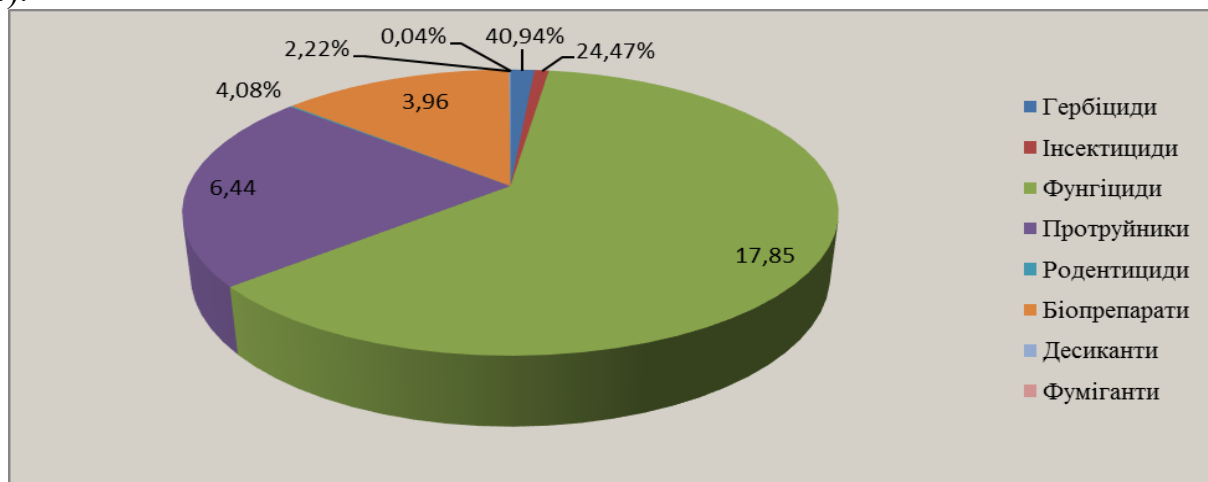

Рис. 1. Сегментація ринку за видами захисту рослин у 2020р.

Одночасно із становленням сільського господарства України будуть збільшуватись і обсяги використання засобів захисту рослин, тому підприємство зосереджує саме у цій сфері свою діяльність. Ринок України в сучасний час є переповнений саме закордонними препаратами так як їхня якість і популяція в цілому є значно вища за популяцію сучасних вітчизняних виробників, і в зв'язку з цим споживачі віддають перевагу саме закордонним торговим маркам і виробникам, так як їх є більшість.

Оскільки ТОВ «Спектр-Агро» займається продажем сільськогосподарської техніки в Україні сегментацію ринку розпочнемо з цільового ринку, що є також географічним складовою споживчого ринку(див. рис. 2).

Оскільки підприємство закупляє та продає на території України лише високоякісну техніку, її закупляють лише клієнти-аграрії, які добре відомі та зарекомендовані на аграрному ринку. Неможливо зробити сегментування споживчого ринку за такими ознаками, як соціальні чи психографічні, тому що безпосередніми споживачами (покупцями) або клієнтами ТОВ «Спектр-Агро» є всі сільськогосподарські підприємства, серед них: Лімагрейн Україна, Кемінова, ТОВ «Агросоюз захід», QUIVOGNE та ін., тому неможливо виокремити споживачів за віком, доходом чи освітою.

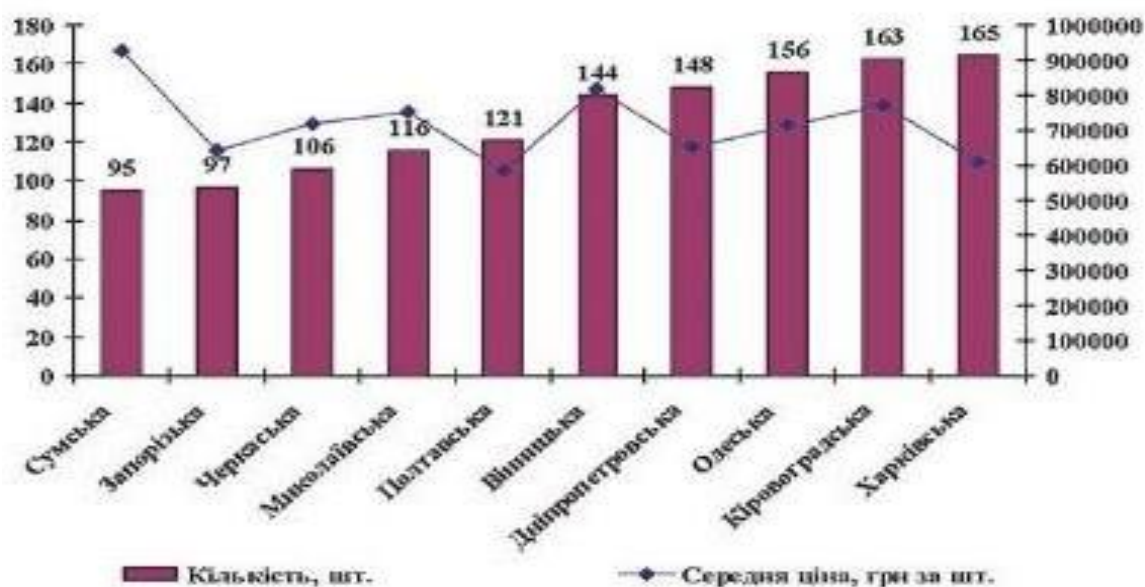

Рис. 2. Топ-рейтинг 10 найбільших регіонів-покупців сільськогосподарської техніки у 2020 р.

Для завоювання ринку ТОВ «Спектр-Агро» використовує стратегію підтримання ціни трохи нижчої ніж в основних конкурентів, щоб забезпечити швидкий ріст продажу в порівнянні з загальним темпом розширення ринку. Але якщо цінність товару не виправдає для покупця свою ціну, то спеціалісти підприємства почнуть вивчати можливості іншої сегментації ринку і використання нових каналів збуту, щоб знайти свого покупця, який купить цей товар і при такій ціні.

Постійний діалог з клієнтом та технологічна підтримка на всіх етапах співпраці з клієнтом, від розробки замовлення до застосування товарів – це те, що вирізняє «Спектр-Агро» серед інших компаній дистриб'юторів. Вже у 2020 році підприємство увійшло в топ-10 імпортерів добрив.

Завдання та запитання до кейсу:

Студенти повинні поділитись на групи до трьох осіб, утворивши, таким чином, міні аналітичні підрозділи. Їхнє завдання – формування аналітичної записки, в котрій повинні бути відповіді на такі питання:

1. Визначити сильні та слабкі сторони ТОВ «Спектр-Агро» на ринку порівняно з конкурентами..
2. визначення основних показників:
 - рівень конкурентоздатності, ступінь однорідності продукції, узгодженість ринкової поведінки виробників, ступінь ринкової влади;
 - ринкові сегменти, де реалізується продукція підприємства, обґрунтуванню їх вибору;
 - кількість споживачів, особливості їх ринкової поведінки;
 - потенціал ринку і можливості збуту продукції підприємства;
 - цінова і нецінова конкуренція на ринку;
3. визначення асортименту продукції підприємства:
 - групи та види продукції;
 - ступінь диференціації;
 - супутні послуги та інші підтримуючі стратегічні напрями діяльності.
4. визначення виробничих ресурсів підприємства, застосовувані на ньому технології;
5. дослідження стану та тенденцій ринків ресурсів, що впливають на ринкові позиції підприємства. Можливості та загрози для стратегічного розвитку підприємства, що впливають з тенденцій на ринках застосовуваних ресурсів;
6. дослідження варіації факторів виробництва у часі. Ізокванти. Ізокости. Лінію експансії.
7. Презентація результатів роботи кожної з груп.
8. Підведення підсумків, обговорення результатів виконаних завдань у групах, обмін думками стосовно виконаного аналізу між студентами.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- тестування;
- модульне тестування та опитування;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів самостійної роботи;

- методи дискусійного характеру (диспути, дискусії);
- контрольна робота;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Управління інноваціями у публічній сфері» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне від отриманих оцінок під час практичних занять по темах 1-6 не рідше одного разу на 2 практичні заняття	Контрольна робота (теми 1-6)	Середнє арифметичне від отриманих оцінок під час практичних занять по темах 6-11 не рідше одного разу на 2 практичні заняття	Контрольна робота (теми 7-11)	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань кейсу	Оцінка за виконання творчої роботи	1. Відповідь на два запитання, кожне з яких = 20 балів, а у підсумку = 40 балів. 2. Практичне завдання (управлінська ситуація) = 60 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійне забезпечення викладання лекцій (проектор; <i>on-line</i> платформи: <i>ZOOM; Google Meet</i>)	1-9
2	Система дистанційного навчання ЗУНУ <i>moodle.wunu.edu.ua</i>	1-9
3	Пакет прикладних програм базових інформаційних технологій: <i>MS Office</i>	1-9
4	Телекомунікаційне програмне забезпечення (<i>Internet Explorer, Opera, Google Chrome. Firefox</i>)	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Артем'єв В. В. Виробничий менеджмент на машинобудівних та приладобудівних підприємствах: навчальний посібник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 259с.

2. Беззубко Б. І. Операційний менеджмент: навч.-метод. Посібник. Донбас. нац. акад. будівництва і архітектури. Харків : ПромАрт, 2020. 103 с.

3. Буркинський Б. В., Лисюк В. М. Логістика товарного ринку: монографія. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2018. 243 с.

4. Буяк А.Є. Операційний менеджмент: Посібник. Тернопіль: Новий колір, 2015. 483 с.

5. Верхола М. І. Інформаційна система автоматичного керування та інтеграції АРМ у систему управління поліграфічним виробництвом: монографія. Львів : Сорока Тарас Богданович, 2019. 250 с.

6. Виробничий менеджмент: підруч. для студентів ВНЗ / Ю. В. Гончаров та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. В. Гончарова, 2-ге вид., допов. і перероб. Київ : Кафедра, 2014. 511 с.

7. Галушка З. І., Волощук О. А. Управління проектами = Project management : навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2018.119 с.

8. Гурч Л. М. Логістика : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ: НТУ, 2020. 507 с.

9. Дергачов, К. Ю. Об'єктно-орієнтоване проектування технічних систем: навч. посіб. Харків : ХАІ, 2021.168 с.

10. Докуніхін В. З., Кушевська Н. Ф., Малишев В. В. Технологічне проектування автотранспортних підприємств : підручник. Київ : Університет "Україна", 2021. 145 с.

11. Дороніна М. С., Білоконенко Г. В. Соціально-економічний потенціал виробничої організації : монографія. Харків : Лібуркіна Л. М., 2020. 315 с.

12. Інтелектуальні системи управління виробництвом хлібобулочних виробів: монографія / В. П. Хорольський та ін.; за заг. ред. д-ра техн. наук, проф. В. П. Хорольською. Кривий Ріг : Чернявський Д. О., 2019. 203 с.

13. Крамарчук С.П. Вдосконалення аспектів формування операційної стратегії вітчизняних підприємств. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2022, Випуск 27(2022).

14. Крамарчук С.П., Лубкей Н.П. Теоретичні аспекти управління інноваційним проектом на вітчизняних підприємствах. Глобальні та національні проблеми економіки: електронне наукове фахове видання Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. 2018. №23. С.252-255.

15. Крамарчук С.П., Лубкей Н.П. Сутність операційного менеджменту та основні етапи його розвитку. Інфраструктура ринку. 2020. Випуск № 44. С.82 – 86.

16. Крамарчук С. П., Крисько Ж. Л. Аспекти управління асортиментною політикою підприємства на сучасному етапі. Цифрова економіка та економічна безпека. 2022. Вип. 2 (02). С.191-195.

17. Кузьмін О. Є. Концептуальні засади та інструментарій управління толінговими операціями : монографія. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2018. 237 с.

18. Маркіна, І. А. Операційний менеджмент: навчальний посібник. Полтава : ПДАА, 2019. 230 с.

19. Менеджмент якості в будівництві та виробничі організаційні системи : монографія / Савенко В. І. та ін. ; під заг. ред Лівінського О. М. та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 231 с.

20. Нижник В. М. Соціально-трудова та економічні пріоритети розвитку виробничих систем у прискоренні євроінтеграції: монографія. Хмельницький: ХНУ, 2019. 670 с.

21. Організація й управління виробництвом : навч. посіб. до практ. занять / А. В. Зеленков та ін. Харків : ХАІ, 2019. 71 с.

22. Організація та проектування операційних систем: навчальний посібник / Р. О. Мірошник та ін. Львів : Центр Європи, 2017.173 с.

23. Операційний менеджмент: навчальний посібник / В. Ю. Припотень та ін. Нікополь: Ноулідж, Северодонец. від-ня, 2017. 177 с.

24. Резнік Н. П. Логістика: навч. посіб. Київ : НУБіП, 2021. 144 с.

25. Руденко С. В. Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій : монографія. Одеса : Купрієнко С. В., 2018 . 188 с.

26. Складська логістика: навч. посіб. / В. Є. Марчук та ін. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 254 с.

27. Сумець О. М. Виробнича логістика: технічні системи і прийоми раціоналізації переміщення матеріальних потоків: навч. посіб. Харків : Пром-Арт, 2018. 99 с.

28. Управління операційними бізнес-процесами на підприємствах сфери послуг та промисловості: колективна монографія / Н. І. Шашкова та ін. ; за заг. ред. Н. І. Шашкової, Н. А. Тюхтенко. Херсон: Стар, 2017. 265 с.

29. Управління проектами: підручник / С. А. Соколовський та ін. Харків: НАНГУ, 2019. 303 с.

30. Федорова, В. О. Логістика : навч. посіб. Харків : Бровін О. В. [вид.], 2019. 153 с.

31. Чуприна, Х. М. Трансформація операційних систем управління будівельними підприємствами в умовах цифровізації економіки: теорія, методологія, практика: монографія. Київ : Сердюк В. Л., 2020. 346 с.

32. Яковенко О. І. Управління проектами та ризиками: навч. посіб. Ніжин :

Лисенко М. М., 2019.194 с.

33. Andrew Greasley. Absolute Essentials of Operations Management. Published November 12, 2019. 124 p. URL: <https://dokumen.pub/absolute-essentials-of-operations-management-2019036501-2019036502-9780367259341-9780429290602.html>

34. Steve Brown, John Bessant, Fu Jia. Strategic Operations Management. Jul. 18th, 2018. URL: https://www.academia.edu/32425801/Strategic_Operations_management

35. Training Manual. Logistics specialist. March. 2013. 970 p. URL: <https://ftp.idu.ac.id/wp-content/uploads/ebook/ip/BUKU%20TENTANG%20LOGISTIK%20MILITER/GUIDE%20LM/15004B.pdf>

36. <http://www.kariera.orc.ru/05-01/Bigpe024.html> - актуальність операційного менеджменту у практичній діяльності підприємства.

37. <http://www.optim.ru/Trade/1998/1/addons/addons.asp>. – понятійний апарат виробничого менеджменту.

38. <http://www.management.com.ua/ims/ims002.html> - інформація про систему планування матеріальних потреб виробництва (MRP).

39. http://tw48.narod.ru/Lab/proj_contr.htm - програмні методи та засоби планування і управління проектами.

40. <http://www.management.com.ua/qm.shtml> - концепція загального менеджменту якості.

41. <http://www.iso9000.ru> – сучасний менеджмент якості.